

Каріна Петкова

студентка гр. ФФБС-12

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

Науковий керівник: д.е.н., професор Марина Слатвінська

ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Інфляційні процеси в Україні є складними та залежать від багатьох факторів, таких як політична та економічна стабільність, курс валют, зовнішньоекономічні та внутрішньоекономічні фактори. Воєнний стан має різні економічні наслідки, включаючи вплив на інфляцію. Однак, величина впливу воєнного стану на інфляцію залежить від конкретних обставин та умов, які виникають в країні. Загострення політичної ситуації призвели до збільшення витрат на забезпечення безпеки та захисту країни, що спричинило збільшення бюджетного дефіциту. Це привело до збільшення випуску грошової маси та зростання випуску грошових коштів без відповідного зростання товарів і послуг на ринку, яке призвело до інфляції. Додатково, воєнний стан має інші наслідки для економіки країни, такі як зменшення інвестицій, зниження туристичного потоку та інші. Всі ці фактори можуть також мати вплив на інфляцію в країні.

Отже, вплив воєнного стану на інфляцію залежить від багатьох факторів, які можуть змінюватися залежно від конкретних умов та обставин, що склалися в країні. Для зменшення інфляції необхідно проводити реформи, залучати інвестиції та забезпечувати стабільну економічну ситуацію в Україні. «Одним зі способів боротьби з інфляцією є проведення монетарної політики, яка полягає у регулюванні грошової маси в обігу та процентних ставок. Національний банк України використовує такі інструменти, як зміна процентних ставок, резервний вимір та регулювання курсу валют, щоб забезпечити стабільність гривні та зменшити інфляційний тиск. Крім монетарної політики, важливо також проводити фіскальну політику, яка полягає у регулюванні державного бюджету та податкової системи. Відповідальність за проведення фіскальної політики несе уряд України. Фіскальна політика повинна бути націлена на забезпечення бюджетної стабільності, підтримку економічного зростання та зменшення інфляції» [1, с. 15].

За даними таблиці індексу інфляції України з 2014 по 2022 роки у період з 2014 по 2015 роки в Україні спостерігався значний ріст інфляції, який був пов'язаний з політичною та економічною нестабільністю в країні. У 2016 році інфляція зменшилась і склала 12,4%, що свідчить про те, що уряд зміг здійснити деякі реформи та покращити економічну ситуацію в країні. З 2017 по 2019 роки інфляція продовжувала зменшуватись, проте рівень інфляції залишався високим, що свідчить про те, що в Україні ще було багато проблем, пов'язаних з економічною стабільністю. «У 2020 році інфляція зросла до 5%,

що було пов'язано з економічними наслідками пандемії COVID-19 та обмеженнями, пов'язаними з карантинними заходами» [3, с. 2].

Таблиця 1

Індекс інфляції в Україні за період з січня 2014 р. по грудень 2022 р. (у відсотках до попереднього періоду)

	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	
2014	100,2	100,6	102,2	103,3	103,8	101,0	
2015	103,1	105,3	110,8	114,0	102,2	100,4	
2016	100,9	99,6	101,0	103,5	100,1	99,8	
2017	101,1	101,0	101,8	100,9	101,3	101,6	
2018	101,5	100,9	101,1	100,8	100,0	100,0	
2019	101	100,5	100,9	101,0	100,7	99,5	
2020	100,2	99,7	100,8	100,8	100,3	100,2	
2021	101,3	101,0	101,7	100,7	101,3	100,2	
2022	101,3	101,6	104,5	103,1	102,7	103,1	
	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	За рік
2014	100,4	100,8	102,9	102,4	101,9	103,0	124,9
2015	99,0	99,2	102,3	98,7	102,0	100,7	143,3
2016	99,9	99,7	101,8	102,8	101,8	100,9	112,4
2017	100,2	99,9	102,0	101,2	100,9	101,0	113,7
2018	99,3	100	101,9	101,7	101,4	100,8	109,8
2019	99,4	99,7	100,7	100,7	100,1	99,8	104,1
2020	99,4	99,8	100,5	101,0	101,3	100,9	105,0
2021	100,1	99,8	101,2	100,9	100,8	100,6	110,0
2022	100,7	101,1	101,9	102,5	100,7	100,7	126,6

Джерело: складено автором за матеріалами [2].

«У 2021 році інфляція зросла до 9,5%, що є високим показником. Це може бути пов'язано зі зростанням цін на сировинні матеріали та енергетичні ресурси на світових ринках. У 2022 року інфляція зросла до 22,2%, що є дуже високим показником. Це зумовлене наслідками терористичних дій росії та тимчасової окупації окремих територій, зростанням цін на газ та інші енергетичні ресурси, а також зі зменшенням обсягів виробництва внаслідок економічної нестабільності в країні» [4, с. 1].

Узагальнюючи, для зниження рівня інфляції необхідно проводити реформи у ряді галузей, забезпечувати стабільність економічної та політичної ситуації в країні та використовувати ефективні інструменти монетарної та фіскальної політики. Крім того, важливо проводити реформи в сфері банківської системи та фінансового регулювання, щоб забезпечити ефективне функціонування ринку та зменшити ризики виникнення фінансових криз. Це вимагає від уряду та Національного банку України подальших зусиль для забезпечення стабільності економічної ситуації в країні та зниження рівня інфляції.

Список використаних джерел

1. Валюх В. В. Гайда Ю. І. Інфляція в Україні: аналіз динаміки та фактори впливу. URL:

http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/21704/1/KR17_Valuch_MENMF.pdf

2. Індекс інфляції. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/2022>.
3. Олексенко Р. І. Причини та наслідки інфляційних процесів в Україні. *Ефективна економіка*. 2009. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=44>
4. Тівєриадська Л. В. Якименко А. М. Інфляційні процеси та їх соціально-економічні наслідки в Україні. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/2-2.pdf>.